

ACM

Associació
Catalana
de Municipis

La revista del **municipalisme català**

464

Desembre 2024

Siurana (El Priorat) - Crèdit: Fernando García Redondo (Flickr)

Coneixem de prop diversos projectes pioners en economia circular i gestió sostenible a Portugal

Una delegació de l'ACM va poder conèixer de primerà mà diferents iniciatives portugueses que treballen en la gestió i valorització de residus, preservació de la fauna marina i millorar de la sostenibilitat de les ciutats

Pàg. 7

ACTUALITAT

**Viatgem a Madrid per teixir
complicats amb la Federación
Española de Municipios**

Pàg. 4

OBSERVATORI

**Quin impacte té la despesa
energètica i el deute públic
en els ajuntaments?**

Pàg. 10 - 11

REPORTATGE

**Quatre iniciatives del territori es
beneficiaran de la 3a edició del
Projecte Arrelament**

Pàg. 6- 8

La força del **municipalisme**

Crèdit de la foto: Antonio Vicién Faure (Flickr)

Siurana

Siurana és un poble situat a la comarca del Priorat conegut per la seva bellesa natural i la seva rica història. Aquest pintoresc lloc, ubicat a 730 metres sobre el nivell del mar a la Serra de Prades, ofereix vistes panoràmiques impressionants. La seva arquitectura tradicional, amb carrers empedrats i cases de pedra, reflexa el seu llegat medieval. Un dels espais més destacats és l'església de Santa Maria, un exemple del romànic català. A més, Siurana és famós entre els amants de l'esport d'aventura, especialment l'escalada, gràcies als seus impressionants penya-segats. La llegenda diu que va ser el darrer bastió dels àrabs a Catalunya, la qual cosa afegeix un aire místic a la seva història. Rodejat de natura, l'entorn convida els visitants a explorar els seus senders i gaudir de la tranquil·litat de la zona.

ACTUALITAT

Trobades institucionals a Madrid per reivindicar un nou finançament local

Pàg. 4

ACTUALITAT

Primera reunió institucional amb l'alcalde de Barcelona, Jaume Collboni

Pàg. 6

INTERNACIONAL

Una delegació de l'ACM explora i coneix diversos projectes d'economia circular de ciutats de Portugal

Pàg.7

OBSERVATORI FINANCES LOCALS

Analitzem com ha impactat en les arques municipals el cost de l'energia i els interessos del deute

Pàg. 10 - 11

REPORTATGE

Quatre projectes que potencien el territori seran protagonistes de la 3a edició del Projecte Arrelament, que financia la FTBG

Pàg. 12 - 14

FORMACIÓ

Iniciem la primera edició del nou Postgrau en transició ecològica i gestió de comunitats energètiques renovables

Pàg. 16

Un municipalisme que transcendeix fronteres per afrontar els reptes globals

Continuem fent camí cap a la projecció del municipalisme català, també en l'àmbit europeu i internacional, que va ser un dels pilars del Pla de Mandat de l'ACM 2023-2027. Aquest compromís es reflecteix clarament en dues activitats recents: la visita a Portugal per explorar projectes d'economia circular a quatre ciutats portugueses: Viana do Castelo, Guimaraes, Matosinhos i Porto i la presència a Madrid per enfortir la incidència pública també en l'àmbit estatal.

A Portugal, una delegació d'alcaldes vam poder fer un viatge d'estudi en economia circular i descobrir solucions innovadores en la gestió de residus, la preservació del medi ambient i la transició cap a ciutats sostenibles. Aquestes iniciatives, que exemplifiquen l'avantguarda portuguesa en economia circular, no només són inspiradores sinó que reforcen el camí a seguir i són imprescindibles per abordar els reptes que tenim els municipis en els pròxims mesos pel que fa a la gestió de residus, la gestió de l'aigua, la millora de l'aire i avançar a cap municipis més sostenibles.

Paral·lelament, també els darrers dies vam, fer una visita institucional a Madrid va servir per reivindicar un finançament local just amb la Federació Espanyola de Municipis i Províncies (FEMP). Amb un any ja hem visitat les principals associacions de municipis de l'estat amb qui volem teixir aliances de cara a garantir recursos i competències adequades perquè els municipis puguin respondre millor les necessitats de la ciutadania.

Aquestes dues accions subratllen un fet fonamental: els reptes globals—com la sostenibilitat, la digitalització i l'equitat social—requereixen solucions locals. Els municipis catalans, tot preservant la seva identitat, esdevenen agents actius en xarxes globals per compartir coneixement, atraure recursos i liderar transformacions.

A l'ACM creiem fermament que aquesta internacionalització reforça el municipalisme com a motor de progrés. Projectes com els visitats a Portugal o accions com la defensa dels interessos locals a Madrid són exemples concrets del potencial transformador d'un municipalisme que mira més enllà de les seves fronteres per construir un futur sostenible i equitatiu.

Continuarem treballant per teixir complicitats, aprendre d'altres experiències i portar a Catalunya les millors solucions. Perquè en un món cada cop més interconnectat, els municipis són clau per millorar la vida de la nostra ciutadania.

Meritxell Budó
Presidenta de l'ACM

Associació
Catalana
de Municipis

C/ València, 231, 6è - 08007 Barcelona
Telèfon: 93 496 16 16
Correu electrònic: acm@acm.cat
www.acm.cat

> Edita: **Associació Catalana de Municipis i Comarques**

> Director: **Joan Morcillo**

> Cap de redacció: **Paula Solé**

> Consell de redacció: **Albert Guilera, Santi Valls, Víctor Torrents, Jordina Moltó, Lluís Maria Corominas, Francesc Iglesias, Roc Badiella, Arnau Peirot**

> Impressió: **Editorial MIC**

> La redacció no comparteix, necessàriament, l'opinió expressada en els articles.

> Dipòsit legal: **B3434383**

La força del **municipalisme**
www.acm.cat

Imprès sobre Satimat Green.

L'ús d'aquest paper redueix l'impacte mediambiental en:

154 kg
d'escombraries

14 kg
de CO₂

139 km
en un cotxe
europeu
estàndard

333 kwh
d'energia

251 kg
de fusta

3.346 litres
d'aigua

Trobades a Madrid per tractar de la millora del finançament local amb la Federación Española de Municipios y Provincias i la delegada del Govern

La presidenta de l'Associació Catalana de Municipis (ACM) Meritxell Budó, i el vicepresident primer, Jaume Oliveras, van desplaçar-se el passat 19 de novembre fins a Madrid per realitzar una sèrie de trobades institucionals amb l'objectiu de defensar els interessos del municipalisme català i aprofundir en les relacions de col·laboració amb institucions clau.

La delegació de l'ACM es va reunir amb la presidenta de la Federació Espanyola de Municipis i Províncies (FEMP), María José García-Pelayo, i el secretari general, Luis Martínez-Sicluna. L'ACM va expressar la necessitat d'un sistema de finançament local més just i equilibrat, que permeti als ajuntaments disposar de recursos suficients per a les seves competències. Budó i Oliveras van destacar que la insuficiència financera actual limita la capacitat dels municipis per oferir serveis de qualitat i van reiterar la necessitat de revisar el sistema de repartiment

Reunió a la seu de la FEMP amb la presidenta María José García-Pelayo.

d'ingressos estatals per assolir una distribució més justa. També es va insistir en la importància de potenciar l'autonomia local en àmbits com els serveis socials, l'habitatge, la mobilitat i la seguretat. Al mateix temps, s'ha debatut sobre la necessitat d'ampliar les competències dels municipis per respondre de manera més

directa a les necessitats ciutadanes, defensant un model de governança més proper i eficient.

El viatge a Madrid, també va incloure una reunió amb la delegada del Govern català a Madrid, Núria Marín, on es va parlar de com millorar la coordinació interadministrativa, el finançament local i l'augment de les transferències estatals per compensar l'injust repartiment d'ingressos recaptats per l'estat. Al recinte firal IFEMA de Madrid es va mantenir una reunió amb el secretari d'Estat de Transports i Mobilitat Sostenible, José Antonio Santano, i el director de Rodalies Renfe, Antonio Carmona, per reivindicar millores en les infraestructures ferroviàries. Precisament, en aquest recinte es van trobar amb el ministre de Transports, Oscar Puente, amb qui la presidenta Meritxell Budó va poder intercanviar algunes impressions.

Trobada institucional amb la delegada del Govern a Madrid, Núria Marín.

Reunió amb el secretari d'Estat de Transports i Mobilitat Sostenible.

Intercanvi d'impressions amb el ministre de Transports, Oscar Puente.

Ens reunim amb la consellera d'Interior per abordar les necessitats en matèria de seguretat i protecció civil dels municipis catalans

La presidenta de l'ACM, Meritxell Budó, el vicepresident primer de l'entitat, Jaume Oliveras, i el vicepresident de Governança Local, Xavi Paz, es van reunir el 25 de novembre amb la consellera d'Interior i Seguretat Pública, Núria Parlon, en la primera trobada institucional després del seu nomenament.

La reunió va servir per posar sobre la taula algunes qüestions clau en matèria de seguretat i protecció civil que afecten els municipis de Catalunya, amb la voluntat de millorar el marc de col·laboració i coordinació. Un dels temes destacats va ser la gestió d'emergències i l'estratègia per garantir que entre 2025 i 2027 tots els municipis catalans tinguin un pla local de protecció civil. Des de l'ACM es va voler saber com es vehicularan els ajuts per ajudar a la redacció dels plans de protecció civil municipals, insistint en la importància de garantir que sobretot els municipis més petits puguin accedir als recursos i eines per disposar de plans i poder afrom-

Trobada institucional amb la consellera d'Interior i Seguretat Pública, Núria Parlon.

tar qualsevol situació d'emergència.

També es va posar èmfasi en la importància de mantenir una comunicació fluida amb la Conselleria d'Interior per abordar els reptes del municipalisme i seguir enfortint les polítiques de seguretat pública a nivell local. Així, es va posar de manifest la necessitat d'implementar mecanismes per garantir una cobertura policial efectiva als municipis més petits, que sovint

no disposen de policia local ni de vigilants municipals, amb l'establiment d'una ràtio mínima d'agents del cos de Mossos d'Esquadra en aquests punts del territori i en municipis rurals.

Des de l'ACM es va mostrar total predisposició per estar al costat del Departament d'Interior en totes aquelles actuacions que calguin per gestionar els reptes futurs del municipalisme.

Reunió estratègica amb el conseller d'Unió Europea i Acció Exterior per reforçar la internacionalització dels ens locals

La presidenta de l'ACM Meritxell Budó, i el vicepresident primer, Jaume Oliveras, es van reunir amb el conseller d'Unió Europea i Acció Exterior, Jaume Duch, el 4 de novembre. Aquesta reunió institucional va servir per intercanviar posicions i coordinar accions en benefici del municipalisme català, amb especial èmfasi en la projecció internacional i l'accés als recursos europeus.

Durant la reunió, Budó i Oliveras van exposar al Conseller el Pla d'Internacionalització de l'ACM, que pretén potenciar la transició ecològica, l'equitat social i territorial, el municipalisme i la seva internacionalització. Aquest pla estableix l'objectiu de fomentar la presència dels municipis catalans en xarxes i organismes internacionals. Des de l'ACM també es busca acompanyar els municipis en els processos d'internacionalització, incloent-hi l'assessorament sobre fons europeus i el suport a projectes locals que promoguin la sostenibilitat, la digitalització i altres àrees prioritàries com

La presidenta, Meritxell Budó, i el vicepresident primer, Jaume Oliveras amb el conseller d'Unió Europea i Acció Exterior, Jaume Duch.

l'economia circular i la gestió de residus. Tant l'ACM com la Conselleria van plantejar la voluntat de mantenir una col·laboració estreta. Així, van destacar la bona interlocució en matèria de fons europeus i la coordinació en el Seminari de Fons Europeus, que juntament amb l'FMC i Catalunya Internacional, ja compleix cinc edicions.

Reunió institucional entre l'ACM i l'alcalde de Barcelona, Jaume Collboni

El passat 8 de novembre la presidenta de l'Associació Catalana de Municipis (ACM) i alcaldessa de la Garriga, Meritxell Budó, i el vicepresident primer de l'entitat i alcalde del Masnou, Jaume Oliveras, es van reunir amb l'alcalde de Barcelona, Jaume Collboni, i la segona tinenta d'alcaldia, Maria Eugènia Gay, en una trobada institucional amb l'objectiu de reforçar la col·laboració entre l'ACM i l'Ajuntament de Barcelona per impulsar iniciatives que beneficiïn els ciutadans d'arreu de Catalunya. Es tractava de la primera reunió oficial després de les eleccions municipals del maig de 2023.

Meritxell Budó, presidenta de l'ACM i Jaume Oliveras, vicepresident primer, amb Jaume Collboni, alcalde de Barcelona i Maria Eugènia Gay, segona tinenta d'alcaldia.

La reunió va tenir lloc a l'Ajuntament de Barcelona amb l'objectiu d'analitzar i debatre els principals reptes i oportunitats que afronten els municipis catalans, amb especial atenció a temes clau com la sostenibilitat, la digitalització, la cohesió social, i la millora dels serveis públics. També es van abordar qüestions específiques relacionades amb la millora dels serveis socials o la col·laboració que es manté en el marc de la Xarxa de Govern Oberts de Catalunya per donar suport als municipis

en la millora de la transparència i el bon govern.

Durant la trobada els màxims representants de les dues institucions van mostrar la voluntat de col·laborar i teixir complicitats en diferents àmbits. Recordem que l'alcalde de Barcelona, Jaume Collboni, és vicepresident institucional de l'ACM, segons marquen

els estatuts de l'entitat municipalista.

La reunió forma part del seguit de trobades que els representants de l'ACM estan fent amb els nous consellers i conselleres del Govern català, així com els representants de les principals institucions del país en aquest nou mandat per posar en primera línia les reivindicacions del món local.

El 10 de desembre celebrem la XXVIII Assemblea de l'ACM a Martorell

Associació
Catalana
de Municipis

El proper dimarts 10 de desembre està convocada la celebració de la XXVIII Assemblea l'Associació Catalana de Municipis. El màxim òrgan de l'entitat municipalista es reunirà en sessió ordinària a la ciutat de Martorell. Concretament, al Centre de Cultura, a partir de les 12 del migdia.

Tots els ens locals associats, és a dir, els alcaldes i alcaldesses dels 947 municipis, els presidents i presidentes dels 41 consells comarcals, els màxims representants de les 4 diputacions provincials, i els representants de les EMD i Consorcis associats, estan convocats a assistir-hi. La darrera assemblea es va celebrar el 12 de desembre

de 2023 al World Trade Center de Barcelona.

Les inscripcions per assistir a l'Assemblea es poden fer a través de la web de l'ACM o del següent codi QR. Qui no pugui assistir-hi, pot delegar en un regidor o regidora.

Inscriu-te a l'Assemblea a través d'aquest codi QR

Coneixem de prop solucions de gestió municipals basades en economia circular a Portugal

Amb l'alcalde de Guimarães coneixent l'estratègia sostenible de la ciutat.

L'alcaldessa de Matosinhos, Luisa Salgueiro, explicant alguns projectes.

Una delegació de l'ACM, encapçalada per la presidenta Meritxell Budó, va realitzar un viatge d'estudi a Portugal entre l'11 i el 14 de novembre per conèixer de primera mà diferents solucions de gestió municipal pioneres relacionades amb l'economia circular.

Primer es va fer una visita a la Universitat de Porto, on els alcaldes van ser rebuts pel director de la Facultat d'Enginyeria, Rui Calçada, i la professora i experta en ciències ambientals, la doctora Joana Maia Dias, qui va oferir una classe magistral d'Economia Verda. La delegació de l'ACM també va ser rebuda a l'Ajuntament de Matosinhos per la seva alcaldessa i presidenta de l'Associació Portuguesa de Municipis (ANMP), Luisa Salgueiro, i va poder conèixer diferents iniciatives impulsades des de l'administració i/o amb col·laboració amb les universitats o el sector privat, com el projecte integrat de recollida de residus gestionats per l'empresa LIPOR, i projectes per a la recuperació i recerca de la flora marina a través del CIIMAR (Centre Interdisciplinari de Recerca Marina i Ambiental). També es van conèixer inicia-

tives privades com la de l'empresa Tecma-Foods, que utilitza insectes per a la producció sostenible d'aliments rics en proteïnes.

A Guimarães la delegació d'alcaldes va poder explorar l'ambiciosa estratègia de sostenibilitat de la ciutat. Els participants van visitar el Laboratori de Paisatge, un centre que impulsa projectes d'educació ambiental i biodiversitat, i van conèixer l'estratègia RRRICLO per a la valorització de residus orgànics. Durant el tercer dia es va visitar Viana do Castelo per conèixer el projecte VIANA S.TARTS Centre, un espai que combina art, ciència i tecnologia per fomentar la innovació. Els representants de l'ACM van conèixer el festival "I Am Nature Fest", un esdeveniment que promou activitats sostenibles i de conscienciació ambiental. Les activitats es van completar amb una visita a RESULIMA, una empresa referent en la gestió i valorització de residus urbans, i al Centre de Monitoratge i Interpretació Ambiental (CMIA) i al Parc Ecològic Urbà, espais dedicats a la sensibilització i preservació ambiental.

El viatge va concloure amb una visita a

la ciutat de Porto, on van ser rebuts per l'alcalde Rui Moreira i el tinent d'alcalde Filipe Araújo. També van tenir l'oportunitat de conèixer les estratègies de circularitat del sistema alimentari, la gestió del cicle urbà de l'aigua, iniciatives de construcció sostenible, solucions i valoritzacions dels residus i transformació d'aquest en materials naturals, i un centre que promou la reutilització i la reparació d'objectes i electrodomèstics i ordinadors, totes elles, exemplificant el compromís de Porto amb un model circular de gestió de recursos.

La delegació municipalista catalana estava formada, a banda de la presidenta de l'ACM, pels cinc vicepresidents de l'entitat municipalista, Xavi Paz (Molins de Rei), Isidre Sierra (Sant Climent de Llobregat), Alba Pérez (Navarres), Gerard Sabarich (Rialp), Baldo Farré (Sort), i el secretari general adjunt Sergi Penedès. També hi van participar Gael Rodríguez (Portbou), Pere Rodríguez (Montmeló), Albert Castells (Vic) i Jordi Xena (Santa Maria de Palautordera). Per part de la delegació del govern de Catalunya a Portugal, el delegat, Rui Reis, i el cap de relacions institucionals, David Duarte.

A Viana do Castelo descobrint el Geoparc Litoral.

Recepció a l'Ajuntament de Porto amb el seu alcalde, Rui Moreira.

Participem en la constitució de la Xarxa Local de Salut Mental de la Diputació de Barcelona

El vicepresident primer de l'ACM, Jaume Oliveras, va participar en la constitució de la Xarxa Local de Salut Mental, un espai col·laboratiu impulsat per la Diputació de Barcelona que integra prop d'una quarantena d'entitats, ajuntaments i institucions. Aquesta xarxa serà essencial per al desplegament del nou Pla Estratègic de Salut Mental, que posa el focus en l'atenció i la promoció de la salut mental des del món local.

Aquest pla pretén promoure la salut mental i prevenir, detectar i facilitar l'acompanyament i l'atenció de les persones amb trastorns mentals, per millorar la qualitat de vida i donar suport als ens locals de les comarques de Barcelona. Per aquest motiu, inclou una seixantena d'accions. S'estructura en quatre línies estratègiques: prevenció i promoció de la salut mental; detecció precoç i acompanyament psicològic i comunitari; respecte als drets de les persones amb

El vicepresident primer de l'ACM i Jaume Oliveras, va intervenir en l'acte de constitució.

problemes de salut mental, i coordinació i avaluació activa de les accions del mateix pla.

Entre les iniciatives destacades, es troben projectes com la formació en primers auxilis en salut mental, la preven-

ció del suïcidi i el suport a les famílies i entorns afectats, així com la implementació d'un xat d'atenció 24 hores que començarà a desplegar-se en els municipis membres de la Xarxa de Salut Mental, abans d'estendre'ls a tots els municipis de la província.

La IA i la transformació dels serveis socials: Oportunitat, riscos i reptes ètics

Els serveis socials municipals són l'avantguarda de l'atenció a les persones, especialment a les més vulnerables. En un moment en què la demanda d'aquests serveis creix per l'envelliment de la població i l'augment de la complexitat social, la intel·ligència artificial (IA) s'erigeix com una oportunitat per transformar la manera com les ciutats i pobles atenen els seus ciutadans. Aquesta transformació, però, planteja tant oportunitats com reptes que requereixen una reflexió ètica i col·laborativa.

Recentment, en el marc de l'Smart City Expo World Congress, vam tenir l'oportunitat d'explorar aquestes qüestions en profunditat durant una taula rodona moderada pel CEO de l'European Social Network (ESN). Vàrem poder conèixer i debatre sobre les oportunitats i reptes de la IA en els serveis socials. La intel·ligència artificial (IA) ofereix grans oportunitats per transformar els serveis socials municipals, millorant l'atenció a les persones vulnerables. Les tecnologies predictives permeten anticipar necessitats mitjançant l'anàlisi de dades, facilitant intervencions preventives en àmbits com la pobresa energètica o l'exclusió social. També poden optimitzar recursos, evitar duplicitats i personalitzar programes de suport. La teleassistència avançada és un exemple clau de com la IA pot millorar l'atenció proactiva.

Tanmateix, l'ús d'aquesta tecnologia planteja reptes importants. Els biaixos algorítmics poden perpetuar desigualtats socials, mentre que la privacitat de les dades i la transparència dels sistemes són imprescindibles per generar confiança. És essencial garantir la supervisió humana i complir amb el RGPD. A més, ciutats amb menys recursos poden trobar dificultats per implementar aquestes tecnologies, subratllant la necessitat d'una col·laboració pública-privada per democratitzar-ne l'accés. Amb un enfocament ètic i centrat en les persones, la IA pot ajudar a construir serveis socials més eficients, inclusius i preparats per als reptes futurs.

Donem suport a la campanya solidària "L'esport català amb València"

L'ACM s'uneix a la iniciativa solidària "L'esport català amb València", liderada pel Departament d'Esports i la Creu Roja, per ajudar les persones damnificades per la DANA a la Comunitat Valenciana. La presentació es va fer el 19 de novembre a la seu de la Creu Roja a Barcelona i va participar-hi el vicepresident i alcalde de Rialp, Gerard Sabarich. La campanya, que estarà activa del 23 de novembre al 31 de desembre, busca recaptar fons per donar suport a les accions humanitàries de la Creu Roja en les zones afectades per les inundacions.

La crida està adreçada als 9.200 clubs, les 72 federacions esportives i els 43 consells esportius de Catalunya, així com a altres associacions esportives, centres esportius municipals, ajuntaments que promouen programes municipals en equi-

El vicepresident Gerard Sabarich (segon per l'esquerra) a l'acte de presentació de la campanya.

paments, entorns esportius a l'aire lliure, parcs, front marítims i entorns naturals, i població en general, per tal de promoure

la recaptació de fons els dies que acullin competicions o activitat física esportiva en aquests espais. Les aportacions de persones i entitats es poden fer a través del lloc web oficial de la Creu Roja. Els fons recaptats es destinaran, entre d'altres, a cobrir necessitats bàsiques com alimentació, higiene i allotjament, donar suport psicosocial i atenció sanitària a les persones afectades, reconstruir habitatges i espais públics, i restablir xarxes de comunicacions.

Els donatius es poden fer a través d'aquest enllaç que trobareu escanejant el codi QR:

L'ESPORT CATALÀ AMB VALÈNCIA

FES EL TEU DONATIU

#EsportcatAmbValència

Per a més informació visita
gen.cat/3AJ01Cg

Amb la col·laboració de:

En benefici de:

iserveis_
POLÍTICA
www.iserveis.cat

C/ Moli d'en Saborit, 2 - 3r 5a
08500 Vic (Barcelona)
937 828 362
iserveis@iserveis.cat

*"simplifiquem la gestió,
fem el teu ajuntament més fàcil"*

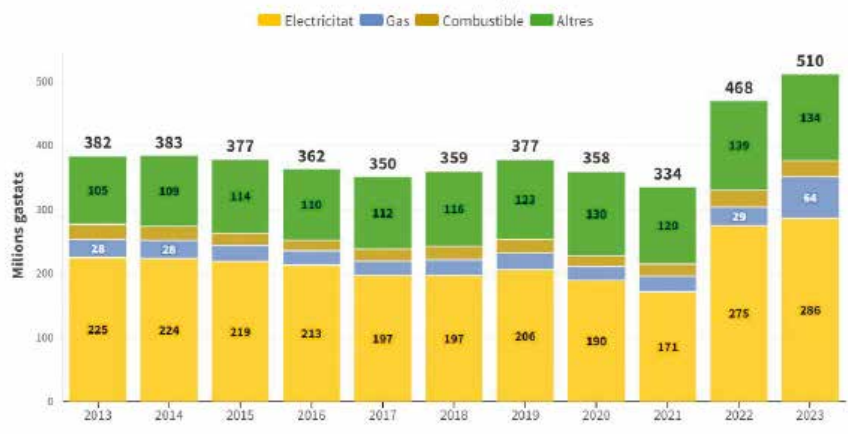
- ✓ Suport en l'execució de projectes FEDER
- ✓ Desenvolupament de Polítiques d'Igualtat de gènere i LGTBI
- ✓ Suport en la contractació pública i tràmit i gestió de subvencions
- ✓ Desenvolupament de la Llei de Transparència
- ✓ Comunicació Integral per a ajuntaments

El cost de l'energia i els interessos del deute colpegen també les arques municipals

Moltes famílies i empreses han notat com la inflació dels anys posteriors a la pandèmia de Covid feia tronollar la seva estabilitat econòmica. L'increment del cost de la vida i de les matèries primeres ha fet que moltes llars s'haguessin d'estrènyer el cinturó i que molts llocs de treball perdessin. Una realitat ben coneguda que també ha afectat profundament les administracions públiques i, molt en concret, el món local. Així ho posen en relleu les dades de l'Observatori de Finances Locals de l'Associació Catalana de Municipis, les quals mostren, en conjunt i per a cada institució, augments notables en algunes despeses habituals d'ajuntaments i altres ens locals.

Dos dels àmbits on s'ha notat més l'ascens dels preus són la factura energètica i els interessos del deute. En el primer cas, l'administració local catalana destinava una quantitat força estable a fer front el cost de les energies i altres subministraments, d'entre els 260 i els 290 milions anuals, fins a la Covid. L'any 2022, però, aquesta xifra va ascendir fins als 364 milions i, el 2023, encara va continuar enfilant-se, fins als 392 milions. Pel que fa als interessos del deute, la despesa que

Així ha evolucionat el cost dels subministraments i l'energia en l'administració local de Catalunya

Font: Generalitat de Catalunya

generaven era més modesta, de 34,5 milions, el 2022, però aquesta encara va disparar-se més en un sol exercici, més que duplicant-se, fins als 85,2 milions, el 2023. En total, per tant, uns 150 milions extres enmig d'una precarietat financera clara, en un marc de necessitats sobrevingudes i altres dificultats que s'han accentuat els darrers anys i que recopila l'Observatori de l'ACM.

La factura energètica s'ha elevat en dues tongades, ja que primer va augmentar el cost de l'electricitat i posteriorment, el del gas (en plena guerra

a Ucraïna). I no ha impactat en totes les administracions de la mateixa manera. Els ajuntaments i les entitats municipals descentralitzades són aquelles que destinen una major proporció dels seus pressupostos a pagar energia i subministraments (atès que s'encarreguen de competències com la il·luminació o la gestió de més equipaments públics) i, per tant, aquest fenomen els ha afectat més.

I pel que fa concretament als ajuntaments, són aquells de pobles petits els que han de gastar una quantitat més elevada per habitant en aquest

L'apunt

Les finances locals a Catalunya afronten una crisi significativa arran de l'augment dels tipus d'interès i els costos energètics. Els municipis catalans veuen disparada la seva despesa en interessos del deute, amb un augment del 146% en un any. Això posa en risc la capacitat de les administracions per cobrir serveis essencials, ja que el pagament d'interessos absorbeix una part dels pressupostos similar a la que es dedica a la sanitat o la cultura. En paral·lel, els costos energètics,

especialment de l'electricitat, s'han incrementat un 43,2% en un sol any, impactant més en els municipis petits i menys densos, que han de destinar-hi més recursos per habitant.

Aquest panorama és especialment greu per als municipis rurals, que, a més de tenir més despesa energètica per càpita, han d'afrontar l'augment del deute amb menys recursos. Tot i les mesures d'eficiència energètica impulsades per les administracions, com la il·luminació de baix consum, els beneficis han estat mínims i només un reduït nombre d'ajuntaments ha aconseguit

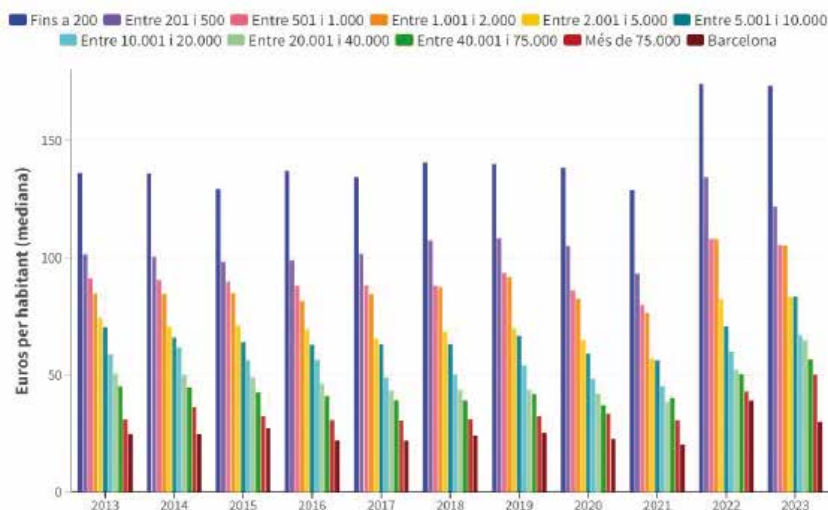
disminuir la seva despesa en energia.

L'augment de les despeses en interessos i energia suposa una càrrega que posa en risc la sostenibilitat de les finances locals. És urgent buscar estratègies conjuntes per contenir aquests costos, garantint així que les administracions puguin continuar proporcionant serveis a la ciutadania sense haver de reduir inversions clau per al benestar i el desenvolupament dels municipis.

Jaume Oliveras
Vicepresident primer de l'ACM

OBSERVATORI DE FINANCES LOCALS

Evolució del cost dels subministraments i l'energia als ajuntaments catalans, per mida de municipi

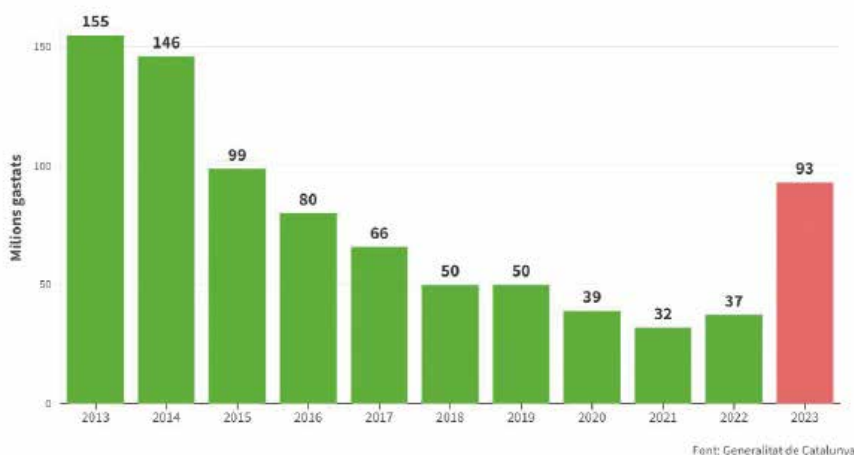

aspecte, mentre que, a mesura que la mida del municipi augmenta, el cost unitari es redueix. Aquest diferencial no es deu al fet que paguin més per l'energia, sinó que n'usen més, ja que normalment els pobles petits acostumen a ser menys densos. I és que allò que encareix més la factura, per exemple, és haver d'il·luminar superfícies més extenses, independentment de la quantitat de gent que hi visqui.

En relació amb els 85 milions gastats l'any passat en interessos del deute, es tracta d'una quantitat que remet a les de fa una dècada, quan el nivell d'endeutament dels ens locals era molt superior. I ja ha assolit una despesa que s'equipara a la que l'administració local catalana destina

anualment als àmbits de sanitat, mercats, biblioteques públiques o promoció i foment de l'esport, per exemple. En tot cas, aquest increment no només respon a l'augment dels tipus d'interès, sinó també a un augment del nivell d'endeutament dels ens locals. El deute acumulat per aquestes administracions s'havia anat reduint gairebé a la meitat, des dels prop de 6.000 milions del 2013, però va tornar a augmentar, els anys 2022 i 2023, fins a situar-se a un punt intermedi, entorn dels 4.500 milions. Un canvi de tendència permès per la suspensió de les regles fiscals i justificat per les necessitats originades per la pandèmia i les limitacions d'un model de finançament local que no garanteix els recursos suficients.

Així ha evolucionat el cost dels interessos del deute en l'administració local de Catalunya

En aquest cas, l'impacte del cost creixent dels interessos el marca sobretot el nivell d'endeutament de cada administració. Les diputacions, consells comarcals i les entitats municipals descentralitzades estan força sanejades, així com 391 dels 947 ajuntaments —sobretot, de municipis mida petita— no tenen cap deute a retornar. En canvi, l'Ajuntament de Barcelona acumula, en solitari, una quarta part de tota la despesa en interessos dels ens locals catalans. I juntament amb l'Àrea Metropolitana de Barcelona i sis ajuntaments més, sumen la meitat de tot el cost en aquest capítol.

Sigui com sigui, l'increment en factura energètica i d'interessos del deute detectada fins al 2023, ben segur s'haurà mantingut a l'alça durant el present any. Malgrat la moderació de la inflació, el preu de l'energia ha crescut gairebé un 6%, en els últims 12 mesos a Catalunya. Així mateix, els tipus d'interès ja no pugen i fins i tot han retrocedit lleugerament des del seu punt més àlgid, però els últims augmentos encara no s'havien traduït a la factura dels ens locals, l'any passat, i el nivell d'endeutament no s'haurà pogut reduir. A més, els crèdits recents no s'hauran subscrit amb condicions gaire favorables.

En definitiva, el retorn a les regles fiscals i a l'obligatorietat d'estabilitat pressupostària per part dels ajuntaments i altres ens locals no coincideix amb un retorn a la moderació dels preus anteriors a la pandèmia ni amb la renovació d'un model de finançament local ja caduc que permeti fer front a aquestes noves circumstàncies. La complexitat de moltes administracions per tancar pressupostos en aquest context escenifica aquest contrast entre unes obligacions creixents i uns recursos minvants per fer-hi front.

Escaneja el codi QR per consultar l'Observatori de Finances Locals

L'Albagés, Bot, Mieres i un projecte mancomunat de municipis de les Garrigues Altes, són les quatre iniciatives pilot seleccionades en la 3ª edició del 'Projecte d'Arrelament al Territori' de l'ACM

L'Associació Catalana de Municipis (ACM), a través de la Fundació Transparència i Bon Govern Local (FTBG), va anunciar el passat 29 d'octubre les quatre iniciatives pilot que es portaran a terme amb l'objectiu de combatre el despoblament a bona part del territori català. Es tracta de la 3a edició del projecte 'Arrelament al territori', que impulsa i dona suport a iniciatives i bones pràctiques que prestin serveis o cobreixin necessitats que ajuden a potenciar el territori. Aquests projectes havien d'estar vinculats i relacionats amb les accions de l'Agenda Rural de Catalunya.

Les quatre propostes seleccionades que s'executaran són dels municipis de l'Albagés (les Garrigues), la mancomunitat de les Garrigues Altes (que agrupa els municipis de Bellaguarda, Bovera, El Cogul, La Granadella, Granyena de les Garrigues, El Soleràs, Els Torms i Juncosa), Bot (Terra Alta) i Mieres (Garrotxa). Han estat seleccionades a través d'un jurat format per tècnics de l'ACM i la FTBG, i representants del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya i l'Associació d'Iniciatives Rurals de Catalunya (ARCA). La FTBG finança cada projecte amb 14.000 euros, aportant un total de 56.000 euros.

La presidenta, Meritxell Budó, i el vicepresident primer, Jaume Oliveras, amb els representants dels projectes seleccionats.

La presidenta de l'ACM, Meritxell Budó, va destacar que cal fer valdre els municipis de menys de 1.000 habitants per evitar que "Catalunya es converteixi en un país de dues velocitats". I va afirmar que "cal llegir el país d'acord amb diferents realitats sent capaços de dotar les diferents zones d'identitat, projectes i futur per tal de garantir l'arrelament, l'equitat social i territorial perquè tothom visqui on visqui tinguin els mateixos drets i accés als mateixos serveis".

Per la seva part, Jaume Oliveras, vice-

president primer, va dir que "l'objectiu del projecte és combatre les conseqüències negatives de l'envelliment i el despoblament i detectar les problemàtiques i les necessitats dels petits municipis i, alhora, a través del cofinançament d'aquests projectes, implementar projectes pilot que permetin combatre aquestes problemàtiques, és a dir, que siguin replicables, així com generar coneixement en altres municipis del nostre país".

L'Albagés prioritza un projecte que permet adquirir productes de primera necessitat evitant desplaçaments

Quatre iniciatives arrelades al territori

L'Albagés (les Garrigues) executarà una proposta titulada 'Projecte de mercat virtual assistit'. El municipi de l'Albagés, amb una població de 350 habitants, presenta un projecte que consisteix en la instal·lació d'una pantalla tàctil interactiva al centre del municipi, que permetrà als habitants, especialment persones grans o amb mobilitat reduïda, fer comandes de productes

Víctor Masip, alcalde de l'Albagés, Montserrat Florensa, alcaldessa de Granyena de les Garrigues i Jaume Oliveras, vicepresident primer de l'ACM.

REPORTATGE

que normalment haurien de desplaçar-se per adquirir. El projecte no només busca millorar l'accés a béns de primera necessitat, sinó també fomentar la cohesió social, reduir desplaçaments i impulsar la sostenibilitat, disminuint les emissions de CO2 associades al transport.

Entre els objectius del Mercat Virtual Assistit destaca l'accessibilitat a un ampli ventall de productes bàsics (amb una oferta inicial de 150 productes), la reducció del 40% dels desplaçaments fora del municipi i la inclusió digital, amb formació específica per als habitants majors de 60 anys. Així mateix, es pretén donar suport al comerç local, augmentant les seves vendes i oferint noves oportunitats laborals, així com posicionar l'Albagés com un referent en innovació rural.

Aquest projecte és una aposta decidida per combinar tradició i tecnologia, garantint un futur sostenible per a l'Albagés, alhora que millora la qualitat de vida dels veïns. Victor Massip, alcalde d'Albagés, va explicar que "s'ha fet un aplicatiu amb intel·ligència artificial accessible per a tothom i que dona accés a uns 300 productes que ara mateix no hi ha disponibles a les botigues del poble" i va destacar que la iniciativa "s'ha rebut molt bé".

A les Garrigues Altes es vol diversificar l'economia local per frenar el despoblament

Jaume Oliveras, vicepresident primer de l'ACM, Núria Mulet, alcaldessa de Bot i Jordi Rojas, regidor de Mieres.

La presidenta, Meritxell Budó, va posar en valor la importància de projectes que fomentin l'arrelament.

Per altra banda, el projecte "Oficina d'Arrelament i Repoblament al Sistema Urbà de les Garrigues Altes", impulsat per la Comunitat de Municipis de les Garrigues Altes, pretén contribuir a frenar el despoblament i revitalitzar el territori. Aquesta iniciativa s'emmarca en un pla d'acció estratègic per al període 2022-2027, orientat a generar oportunitats econòmiques i millorar la qualitat de vida als municipis de Bellaguarda, Bovera, El Cogul, La Granadella, Granyena de les Garrigues, Juncosa, El Soleràs i Els Torms.

El projecte té com a objectius principals la diversificació de l'economia local, tradicionalment basada en el sector agrari, i la creació de noves oportunitats laborals

per atraure joves i fixar població al territori. A més, busca la millora d'infraestructures, l'accés a habitatges assequibles, i el foment de la cohesió social i la sostenibilitat ambiental.

Un dels elements clau del projecte és l'establiment d'una oficina que servirà de punt de suport per a les polítiques d'arrelament, oferint assessorament en matèria d'habitatge, emprenedoria i desenvolupament econòmic. També promourà la creació de rutes turístiques, la millora de la infraestructura viària i la promoció de l'activitat agroalimentària local. Montserrat Florensa, alcaldessa de Granyena de les Garrigues, va destacar que "ens mancava un servei de mobilitat entre els pobles de la comunitat de municipis. Si tot funciona, la intenció és tenir un transport que faci totes les línies possibles per poder accedir a les activitats que es proposen a tots els pobles.

A Bot s'impulsa un projecte per vincular les activitats agroalimentàries del territori amb l'escola

També va ser guardonat l'Ajuntament de Bot, amb el suport de diverses entitats locals, que ha impulsat el projecte d'Adaptació Curricular al Món Rural-Agrari a la Terra Alta. Aquesta iniciativa innovadora té com a objectiu principal afavorir l'arrelament dels infants al territori

La seu de l'ACM va acollir l'acte de presentació de les propostes

Meritxell Budó, presidenta de l'ACM va cloure l'acte

rural, introduint-los a la cadena de valor agroalimentària i vincular aquest coneixement amb els continguts curriculars de les escoles locals.

La comarca de la Terra Alta ha experimentat un important despoblament en les darreres dècades, fet que posa en risc la sostenibilitat del sector primari. Aquest projecte sorgeix per revertir aquesta tendència, destacant el potencial del món rural com a motor de desenvolupament econòmic i sostenible. La iniciativa ofereix als infants una comprensió pràctica de les activitats agroalimentàries, connectant-les amb les matèries escolars, mentre que fomenta la valoració dels productes locals i el consum de proximitat.

El projecte inclou la creació de material didàctic específic, visites a empreses locals, i activitats per mostrar les competències necessàries en aquest sector. A més, promou la col·laboració entre empresaris, escoles i administracions, tot sistematitzant les visites escolars a les activitats econòmiques de la zona.

Núria Mulet, alcaldessa de Bot, destacava que “conèixer les activitats agroalimentàries de la zona i entendre aquesta opció com una més de vida és una manera d’arrelar els infants i que en un futur tinguin interès en realitzar aquestes tasques i es quedin a viure aquí.

El projecte de Mieres pretén recuperar les conques hídriques del municipi

Finalment, el projecte “Mieres (Re)genera”, impulsat per l'Ajuntament de Mieres a través dels Pressupostos Participatius 2024-2025, té com a objectiu principal la recuperació de les conques hídriques del municipi. Busca abordar la greu sequera que afecta la zona i convertir el territori en un acumulador d'aigua que alimenti els aqüífers i fonts locals, ara en procés d'asseccament. El projecte proposa un canvi en la gestió del territori per fer-lo més resilient als episodis de

sequera i, a llarg termini, sostenir-se davant de futurs esdeveniments climàtics extrems.

Un component clau és la participació ciutadana, amb tallers i jornades per involucrar la població i la creació d'una Associació de Propietaris Forestals (APF) per promoure una gestió forestal eficient. Es plantegen accions concretes com la redacció d'un Pla Forestal Municipal, la restauració de boscos madurs i la millora dels aqüífers. El projecte s'enfoca en tres eixos principals: la gestió forestal sostenible, l'agricultura sintròpica, i la regeneració ambiental, amb la col·laboració d'experts. A més de la sostenibilitat hídrica, es busca fomentar la biodiversitat, la resiliència climàtica i la implicació comunitària.

Jordi Rojas, regidor de Mieres, destacava que “el nostre projecte aborda la falta d'aigua i la sequera, activa diferents agents del territori i posa en joc diversos actors de proximitat i sorgeix de projectes participatius”.

11 projectes en tres edicions

L'elecció de les propostes guanyadores es va fer després d'obrir una convocatòria pública, fent participis els municipis de menys de 2.000 habitants i consells comarcals amb projectes per potenciar l'arrelament i combatre el despoblament. L'ACM farà un seguiment de les propostes pilot per avaluar la seva execució i establir una metodologia sigui extrapolable a altres municipis que vulguin implementar-los. El Projecte Arrelament de l'ACM es va

iniciar el 2019 amb un estudi, encarregat a la Fundació Pi i Sunyer, sobre el despoblament i envelliment de la població. El 2021 i el 2022 es van convocar la primera i segona edició dels premis per donar suport a propostes territorials vinculades a objectius socials. Rocafort de Queralt, la Cellera de Ter, el Consell Comarcal del Pallars Jussà, Josa i Tuixén, Garidells, Caseres i el Consell Comarcal de les Garrigues van ser els set projectes escollits i cofinançats.

Pots visualitzar el reportatge en vídeo llegint aquest codi QR:

Programes de finançament europeu específic per als ens locals

El passat mes d'octubre i coincidint amb la publicació del butlletí de Fons Europeus número 400, el Departament d'Acció Exterior i de la Unió Europea, ha publicat un monogràfic dedicat als programes de finançament europeu que tenen com a destinataris les entitats locals, amb exemples concrets de projectes que ja han estat finançats amb èxit.

Mecanisme de Recuperació i Resiliència - Next Generation

Entre els programes destacats hi trobem l'Aula Mentor, orientada a la formació d'adults mitjançant eines digitals, i els Ajuts per energies renovables, que financen instal·lacions d'energia fotovoltaica, eòlica i bombes de calor renovable (fins el 18 de novembre).

Programes FEDER

Actualment hi ha vigent la convocatòria de projectes de l'Àrea Funcional de Muntanya Est del POCTEFA, en cinc àmbits temàtics: salut, esport i turisme actiu a l'aire lliure, dinamització econòmica, mobilitat i connectivitat (fins el 17 de gener del 2025). I la convocatòria Peer Review de la Iniciativa Urbana Europea (EUI), en l'àmbit del desenvolupament urbà sostenible (13 de novembre).

També s'han publicat les bases per a la senda financera FEDER a Plans d'actuació integrats d'entitats locals, dirigida a cofinançar els Plans d'Actuació Integrats, en què es desenvolupin les polítiques públiques de desenvolupament urbà. I les bases per a l'impuls de la infraestructura verda de la Fundación Biodiversidad que finançaran accions relacionades amb el desenvolupament, la restauració, la conservació i la connectivitat de la infraestructura verda i les activitats que fomenten aquesta infraestructura verda.

Fons Social Europeu - FSE+

El FSE+ dona suport a iniciatives com el Programa Treball i Formació per a persones migrades extracomunitàries, gestionat a través del SOC, per a persones migrades extracomunitàries que rebin una autorització de residència temporal

per circumstàncies excepcionals i autorització de treball per compte d'altri per motiu d'arrelament social (fins el 29 de novembre). I també a la Convocatòria per a la selecció d'operacions en el marc del Programa d'Inclusió Social, Garantia Infantil i Lluita contra la pobresa, que financien projectes d'innovació social impulsats per a la millora de l'ocupabilitat i la vida independent, accions per a la consecució d'iniciatives innovadores d'impacte social que fomentin l'accés a serveis, projectes d'innovació social per al pilotatge de l'adopció oberta, mesures de foment de la preservació familiar i retorn a les famílies (fins l'11 de novembre).

LIFE

Setena convocatòria de l'European City Facility (EUCF) per a donar suport financer a municipis per a conceptes d'inversió en el camp de l'energia sostenible. L'EUCF té com a objectiu donar suport als municipis i les autoritats locals en el desenvolupament de conceptes d'inversió relacionats amb la implementació d'accions identificades en els seus plans d'acció pel clima i l'energia (fins el 18 de desembre de 2024).

HORIZON EUROPE

El programa Horizon Europe inclou convocatòries com la Missió Ciutats Intel·ligents i Climàticament Neutres, que busca transformar ciutats en models de sostenibilitat abans de 2030 (fins l'11 de febrer de 2025), i la convocatòria DUT 2024, per a donar suport a projectes transnacionals de recerca i/o innovació que abordin els

reptes urbans per ajudar les ciutats en la seva transició cap a una economia i un funcionament més sostenibles (fins el 14 de novembre).

Exemples inspiradors de projectes locals

Diversos municipis catalans ja han aprofitat aquests fons per desenvolupar projectes significatius. Campdevànol ha impulsat el turisme sostenible amb el projecte POCTEFA PYRFER, mentre que ajuntaments com Barcelona treballen en models d'habitatge col·laboratiu. Altres exemples inclouen la modernització dels padrons municipals, la promoció de zones de baixes emissions i la millora de la recollida selectiva de residus.

Aquestes oportunitats evidencien el potencial transformador dels fons europeus per al món local, convertint-los en una eina fonamental per abordar reptes ambientals, socials i econòmics. Els municipis tenen al seu abast recursos i experiències per innovar i construir un futur més resilient i sostenible.

Oficina de Fons Europeus

of.fonseuropeus@acm.cat

www.acm.cat/area-de-continguts/oficina-fons-europeus

Col·labora amb aquesta secció:

Generalitat de Catalunya
Departament
de la Presidència

Inaugurem el nou Diploma d'especialització en Transició ecològica i gestió de Comunitats Energètiques Renovables

El passat 20 de novembre es va inaugurar la primera edició del Diploma d'Especialització en Transició Energètica i Gestió de Comunitats Energètiques Renovables i Ciutadanes Locals, una formació universitària de postgrau que ha despertat un interès enorme i que és iniciativa de l'ACM en col·laboració amb la Universitat Rovira i Virgili (URV). És un programa semipresencial pioner i inèdit en el panorama universitari català, dissenyat per formar professionals en el sector de la sostenibilitat i el canvi climàtic, amb l'objectiu de capacitar-los per dissenyar i implementar iniciatives de transició energètica basades en comunitats locals d'energies renovables.

Marta Marsó, tècnica de l'OTC-FMIT, adreçant-se als alumnes del nou Postgrau.

Marta Marsó, tècnica de l'Oficina Tècnica de Cooperació de la Fundació Municipalista d'Impuls Territorial (OTC-FMIT), va donar la benvinguda als alumnes i va destacar la importància de la formar-se en l'àmbit de la transformació energètica per aquells professionals que volen liderar-la des de l'àmbit local i fer possible una societat més verda i sostenible per a les futures generacions. En la inauguració també hi va participar el doctor Josep Ramon Fuentes, professor titular de dret administratiu i director de la Càtedra d'estudis Jurídics Locals de la Universitat Rovira i Virgili.

Aquesta titulació oficial universitària de postgrau, de 35 crèdits europeus, durarà fins a l'octubre de 2025, en col·laboració

amb l'Institut Universitari de Recerca en Sostenibilitat, Canvi Climàtic i Transició Energètica (IU-RESCAT), i amb la Fundació Municipalista d'Impuls Territorial (FMIT), i altres entitats acadèmiques i institucionals. La formació està finançada pel Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic (MITECO) i per l'IDAE.

El diploma ofereix una perspectiva global i multidisciplinària, combinant coneixements tècnics, ambientals, jurídics i econòmics, per formar experts capaços de gestionar i implementar solucions energètiques renovables en l'àmbit local. Els participants aprendran a dissenyar, liderar i impulsar projectes de transició energètica, tot aprofundint en les norma-

tives que regulen les comunitats energètiques locals a Catalunya i a la Unió Europea.

Entre els continguts destacats, els estudiants s'endinsaran en aspectes com la digitalització de l'energia, l'anàlisi de dades energètiques, la creació de xarxes intel·ligents i el marc legal aplicable a les comunitats energètiques. A més, el programa inclou mòduls pràctics sobre l'anàlisi tècnica, econòmica i mediambiental de projectes energètics, així com estratègies d'innovació i lideratge per impulsar models de negoci sostenibles.

Les classes es fan cada dimecres i combinen el format en línia síncrona amb el format presencial, a la seu de l'ACM.

Impulsa la teva carrera i especialitza't

Aprofita els descomptes de la UOC i matricula't.
Tens més de 700 programes per a triar.

Descobreix-los

#Forma'tAlTeuRitme

Tret de sortida al Postgrau en Gestió gerencial local amb una conferència sobre els reptes de les administracions locals i la governança robusta

La Barcelona School Management de la UPF (BSM-UPF) va acollir, el passat 5 de novembre, la sessió inaugural de l'onzena edició del postgrau en Direcció pública i gestió gerencial local de l'ACM.

Sota el títol “Els reptes de les administracions locals i els nous entorns de referència”, el doctor Carles Ramió, catedràtic de Ciència Política i de l'Administració de la UPF, va ser l'encarregat d'obrir la lliçó inaugural i primera sessió d'aquesta nova edició d'èxit.

A l'acte d'inauguració també hi van participar el cap de formació, programes i publicacions de l'ACM, Francesc Iglesias, la subdirectora general de la BSM-UPF, Fàtima Piqué, i el director acadèmic del programa, Miquel Salvador. Aquest postgrau, que s'allargarà fins el desembre de 2025, el cursen

una trentena de directius, gerents, cap de serveis i tècnics dels ens locals, així com electes i ex-alcaldes. De caràcter semipresencial, s'imparteix la Universitat Pompeu Fabra (UPF).

El temari inclou assignatures, entre d'altres, sobre l'administració intel·ligent, la captació de fons públics,

planificació i avaluació de polítiques i serveis públics, la col·laboració públicoprivada en l'era digital i a la cada cop més necessària transparència administrativa. Els diferents mòduls els impartiran persones expertes que ocupen o han ocupat llocs de relleu en el món de la gerència i la funció directiva locals.

Finalitza la 2ª edició del Programa de Formació en Lideratge i Governança de la Col·laboració Publicoprivada Local

El 21 de novembre es va fer a la seu d'ESADE l'última sessió del Programa de formació en Lideratge i Governança de la Col·laboració Publicoprivada Local (CPPL), impulsat per aquesta institució i l'Associació Catalana de Municipis.

Amb la presentació de projectes concebuts pels alumnes de forma grupal, es cloïa la formació presencial intensiva que havia començat el 8 d'octubre com a resposta a la necessitat de fomentar aliances estratègiques en l'àmbit local per millorar-ne els serveis, enfocant-se en el lideratge, la inclusivitat i sostenibilitat com es estratègia per gener valor públic a la ciutadania. Una vintena de càrrecs electes, eventuais, i personal

directiu i gerencial dels ens locals i les seves institucions han rebut durant set setmanes eines per entendre a fons les qüestions de governança relacio-

nades amb els projectes de CPPL, definint instruments i mètodes de cooperació i identificant àmbits nous de col·laboració.

FORMACIÓ

Impulsem la internacionalització dels municipis amb un programa de formació de prestigi

El passat 29 d'octubre va començar la primera edició del programa 'La internacionalització del món local: pràctiques i eines de foment de l'acció exterior dels municipis', impulsat per l'ACM en col·laboració amb el Centre d'Estudis Internacionals (CEI – International Affairs), que compta amb una llarga trajectòria de formació en diplomàcia internacional a Barcelona.

La sessió inaugural va comptar amb la intervenció de Meritxell Budó, presidenta de l'ACM, que ha destacat la importància de potenciar la projecció exterior dels municipis catalans i la seva participació en xarxes i organismes internacionals, i Joaquim Llimona, director general de la fundació Centre d'Estudis Internacionals.

Aquest programa de formació presencial, adreçat a càrrecs electes i tècnics locals, té com a objectiu promoure la internacionalització de les administracions públiques catalanes i

Alumnes de la primera edició del curs "La internacionalització del món local"

s'emmarca en els objectius del Pla de mandat 2023-2027 de l'ACM.

Durant cinc mesos es proporcionarà als participants les eines necessàries per comprendre la governança global i les agendes internacionals, així com dissenyar i implementar estratè-

gies i plans d'internacionalització.

El curs durarà fins al 8 d'abril de l'any vinent i en el que els alumnes participants hauran de dissenyar un projecte d'internacionalització del seu municipi.

Posem a l'abast dels tècnics locals un curs específic sobre simplificació administrativa

Aquest mes de novembre, i durant cinc sessions setmanals de dues hores, impartirem un curs amb l'objectiu de familiaritzar els tècnics del món local amb l'aplicació de la regulació de la simplificació administrativa a casa nostra prevista en la Llei 18/2020 de facilitació de l'activitat econòmica.

La formació va a càrrec de la Dra.

Irene Araguàs, professora i experta de la Facultat de Dret de la UB. Així, s'abordarà el seu trasllat a l'exercici de la potestat normativa local i les seves principals implicacions tant en les relacions amb altres administracions com amb els ciutadans.

Cada classe es destina a parlar d'un aspecte concret de la simplificació: regulació, digitalització, llicències i

comunicacions, i eines de simplificació del procediment administratiu.

El curs es clourà amb una sessió monogràfica sobre la cartera i tràmits que els ajuntaments poden fer a través del canal de la Finestreta Única Empresarial dissenyada pel món local, a càrrec de directora de la FUE, Cristina Prunyonosa.

Col·laboren amb aquesta secció:

Adequació de l'Acord marc de manteniment d'ascensors a la nova normativa

El passat 20 de setembre es va iniciar la segona i última pròrroga dels contractes amb les empreses adjudicatàries de l'Acord marc de manteniment d'aparells elevadors.

S'han renovat els 10 lots territorials de manteniment d'ascensors, muntacàrregues i salvaescales, el lot de manteniment d'escales mecàniques i el lot d'inspecció i control reglamentari d'aparells elevadors.

L'execució dels contractes durant aquests tres anys han confirmat l'evolució ascendent en la seva utilització passant de 193 del primer acord marc, a les 443 entitats a manca gairebé d'un any de concloure el segon. El nombre d'aparells mantinguts a través de l'Acord marc ronda les 4.000 unitats destacant la modalitat de contractació a tot risc (vegeu gràfic). Des de la central de compres sobta aquesta preferència per la modalitat a tot risc, ja que en la definició del servei semblava que el manteniment bàsic resultava més que suficient per a la majoria d'aparells situats a dependències d'entitats locals.

Paral·lelament al tràmit de la pròrroga, i d'acord amb el que preveu el plec de clàusules administratives amb relació als canvis normatius, s'ha adaptat el servei de manteniment d'ascensors per al que estableix el Reial Decret 355/2024, de 2 d'abril, mitjançant el qual s'aprova la nova Instrucció Tècnica Complementària (ITC) AEM 1 "Ascensors", que regula la posada en servei, modificació, manteniment i inspecció

dels ascensors, així com l'increment de la seguretat del parc d'ascensors existents.

Aquesta modificació afecta la majoria d'ascensors incrementant el nombre de revisions a realitzar. Per aquells aparells afectats per la nova normativa caldrà passar d'una revisió trimestral a mensual.

Per altra banda també es vol destacar que la nova normativa obliga l'empresa mantenedora a deixar fora de servei l'aparell en cas que en l'anterior revisió s'haguessin detectat defectes en el funcionament substancials i no haguessin estat reparats.

I finalment, la nova normativa recull la prohibició que les empreses mantenedores es facin càrrec de la inspecció tècnica. En aquest sentit, l'acord marc ja ho preveia i disposa del lot específic d'empreses certificades per a la inspecció i control.

Aquests canvis han propiciat una modificació lleugerament a l'alça dels preus adjudicats per al manteniment d'ascensors, que s'aplica des del mes de novembre i tindrà durada fins a la finalització del contracte el 20 de setembre de 2025.

Un cop adaptat el servei als nous requisits normatius i ja de ple en l'execució del darrer any de contracte caldrà iniciar el nou expedient que substitueixi l'actual Acord marc. És per aquesta raó que des de la Central de Compres del Món Local estem oberts a rebre totes aquelles observacions que des dels ens locals ens pu-

guin fer arribar per poder millorar l'Acord marc actual i també complementar-lo amb nous serveis d'interès dels ens locals dins les actuacions pròpies del manteniment d'aparells elevadors.

Igualment, convidem a les empreses mantenedores d'ascensors que participin en les consultes preliminars de mercat que en un futur ben proper s'obriran al sector per poder recollir les millores que des del vessant tècnic ens puguin aportar.

Informació i contacte

Ext. 233

centraldecompres@acm.cat

<https://www.acm.cat/compres>

Reglament (UE) 2023/1115: Lluita contra la Desforestació i la Degradació Forestal

El Reglament (UE) 2023/1115 estableix normes estrictes per a la comercialització i exportació de matèries primeres per combatre la desforestació i la degradació forestal, minimitzant la contribució de la UE a aquests problemes i reduint les emissions. Tot i la seva importància, el sector forestal manifesta preocupacions sobre la seva aplicabilitat i complicacions tècniques.

Segons l'informe "L'Estat dels Boscos del Món" de la FAO (2022), l'expansió agrària és la principal causa de la desforestació i fragmentació forestal, responsable del 90% de la pèrdua de boscos entre 2000 i 2018. D'aquesta desforestació, més de la meitat va ser per ampliar terres de cultiu i prop del 38% per pastures de bestiar. Encara que molta d'aquesta activitat és per a consum local, una part important dels boscos tropicals desforestats es destinen a la producció de béns per al comerç global.

Entre 1990 i 2008, la UE va ser responsable d'una tercera part dels productes agraris relacionats amb la desforestació. Durant aquest període, el seu consum va contribuir al 10% de la desforestació mundial associada a la producció de béns i serveis. Per fer front a aquest impacte, la Comissió Europea va adoptar el 2019 la Comunicació "Intensificar l'actuació de la UE per protegir i restaurar els boscos del món", i el 2020 el Parlament va aprovar una resolució per establir un marc jurídic per aturar la desforestació.

L'objectiu principal del Reglament és garantir que els productes comercialitzats

dins la UE o exportats des de la UE no contribueixin a la desforestació ni a la degradació forestal. Aquestes mesures formen part de l'Estratègia de la UE sobre la biodiversitat d'aquí al 2030 i del Pacte Verd Europeu, reforçant el compromís de la UE amb la sostenibilitat ambiental.

Punts clau:

Els operadors i comerciants de la UE hauran de complir normes de diligència deguda per garantir que les seves matèries primeres no contribueixin a la desforestació. Això inclou seguir les cadenes de subministrament fins a la parcel·la de producció, assegurant transparència i traçabilitat. Ha creat un sistema d'avaluació de riscos que assigna nivells de desforestació a països de la UE i tercers. Els Estats membres faran controls més estrictes als productes d'alt risc, millorant la vigilància i enfocant esforços en les zones més afectades.

El Reglament protegeix els drets humans, garantint el consentiment previ, lliure i informat dels pobles indígenes afectats per la desforestació, assegurant la seva partici-

pació en decisions sobre els seus territoris. El sector forestal ha expressat crítiques al Reglament, destacant dificultats tècniques i operatives per la seva aplicació

En resum, el Reglament és essencial per combatre la desforestació i la degradació forestal, minimitzant la contribució de la UE a aquests problemes. Tot i les crítiques i dificultats, té un gran potencial per protegir els boscos i la biodiversitat global, establint un precedent en la lluita per un planeta més sostenible i resilient.

Des de la FMIT posem a la disposició de les entitats locals, a través dels acords marc, diferents eines per a la gestió dels sistemes forestals.

Informació i contacte

93 496 16 16 - Ext. 247

info@fmit.cat

www.fmit.cat

ACM

Associació
Catalana
de Municipis

La força del **municipalisme**

Escaneja el codi i apunta't
al canal de **WhatsApp** ►

L'obligació de disposar d'un pla de protecció civil municipal actualitzat s'estendrà a tots els municipis catalans

Arran de la DANA (Depressió Aïllada en Alts Nivells) que va afectar part de la Península Ibèrica i les Illes Balears entre el dies 28 d'octubre i 4 de novembre de 2024, i molt especialment davant els efectes devastadors soferts al País Valencià, el Govern de la Generalitat de Catalunya, en la seva reunió del passat 5 de novembre, va aprovar la Resolució PRE/3934/2024, de 5 de novembre per la qual s'adopten diverses mesures per millorar la protecció civil local a Catalunya.

En virtut d'aquesta Resolució s'encarrega al Departament d'Interior i Seguretat Pública l'elaboració i implementació de l'Estratègia per al Desenvolupament de la Protecció Civil Local a Catalunya 2025-2027, l'eix principal de la qual ha de ser que tots els municipis disposin, en un termini de dos anys, d'un pla de protecció civil municipal actualitzat, degudament homologat i implantat, mitjançant l'elaboració del document únic de protecció civil municipal (DUPROCIM). L'extensió d'aquesta obligació a tots els municipis representa una novetat respecte el model fins ara vigent que només obliga els municipis de més de 20.000 habitants i els que, sense arribar a aquesta xifra, tenen la consideració de turístics o són considerats de risc especial per llur situació geogràfica o activitat industrial, segons la Comissió de Protecció Civil de Catalunya (art. 17.2 LPCC).

En el mateix Acord del Govern s'assenyala que el model de governança de la protecció civil s'ha d'actualitzar i s'ha de basar en la coresponsabilitat de les administracions públiques, que actuen com a autoritats de protecció civil, i, en particular, de les entitats supramunicipals que han de prestar suport i assistència tècnica en la planificació municipal de protecció civil.

Des del punt de vista econòmic, la Resolució estableix una dotació econò-

mica de fins un màxim de 6 milions d'euros i l'obligació d'incloure en els pressupostos del 2025-2027 les consignacions necessàries per un import de fins un màxim de 14 milions d'euros.

Pel que fa al marc normatiu que regula els plans de protecció civil, la Llei 4/1997, de 20 de maig, de protecció civil de Catalunya (LPCC) estableix al seu article 15.1 que els plans de protecció civil poden ser territorials, especials i d'autoprotecció, amb la finalitat de donar resposta a les situacions de risc col·lectiu greu, a les catàstrofes o a les calamitats públiques que es produeixin. Pel que fa als plans territorials, tipologia en la qual s'enquadren els plans de protecció civil municipals, l'article 17.1 estableix que s'hi preveuen amb caràcter general les emergències que es poden produir en l'àmbit respectiu i assenyala com a nivells bàsics de planificació el conjunt de Catalunya i els municipis, sens perjudici que puguin existir plans d'àmbit territorial supramunicipal si les característiques especials dels riscos o dels serveis disponibles ho aconsellen.

Pel que fa als plans de protecció civil municipals, l'article 17.2 LPCC estableix que els municipis obligats han d'elaborar i aprovar plans bàsics d'emergència municipal que garanteixin la coordinació i l'aplicació correctes en llur territori del Pla de protecció

civil de Catalunya. Els plans bàsics d'emergència municipal són aprovats pels plens de les corporacions municipals respectives, amb la informació pública i l'informe previs de la comissió municipal de protecció civil, si n'hi ha, i són homologats per la Comissió de Protecció Civil de Catalunya.

L'article 20.1 de la LPCC s'estableix que els plans de protecció civil han de ser elaborats segons una estructura de contingut homogènia, a l'efecte de la seva integració, i alhora fixa el contingut mínim d'informació i les previsions que han de contenir; aquestes previsions es troben desenvolupades en el Decret 155/2014, de 25 de novembre, pel qual s'aprova el contingut mínim per a l'elaboració i l'homologació dels plans de protecció civil municipals i s'estableix el procediment per a la seva tramitació conjunta, que és la norma de referència a l'hora d'elaborar els plans.

Informació i contacte

93 496 15 16 Ext. 202

juridics@acm.cat

<https://www.acm.cat/juridic>

Acció climàtica

Meritxell Pardo, directora de l'Institut Frederic Martí Carreras; Laura Millám, alcaldessa de Palafrugell, Joana Valent, responsable de comunicació i Maria Verdum, investigadora i coordinadora de Futurecork.
Foto: ACN

Palafrugell i Cassà de la Selva acolliran una prova pilot de reciclatge de taps de suro

Cassà de la Selva (Gironès) i Palafrugell (Baix Empordà) acolliran una prova pilot que la Fundació Institut Català del Suro ha iniciat per posar a prova un sistema de recollida de taps de suro per reciclar.

L'activitat forma part del projecte de bioeconomia forestal FUTURECORK, que compta amb el suport de la Fundación Biodiversidad del Ministeri par a la Transició Ecològica en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, finançat per la Unió Europea. La prova es desplegarà en una cinquantena de supermercats hotels, botigues especialitzades o comerços d'ambdós municipis, on es podran dipositar els taps utilitzats en uns contenidors.

Els punts de recollida es poden consultar al web dels ajuntaments implicats.

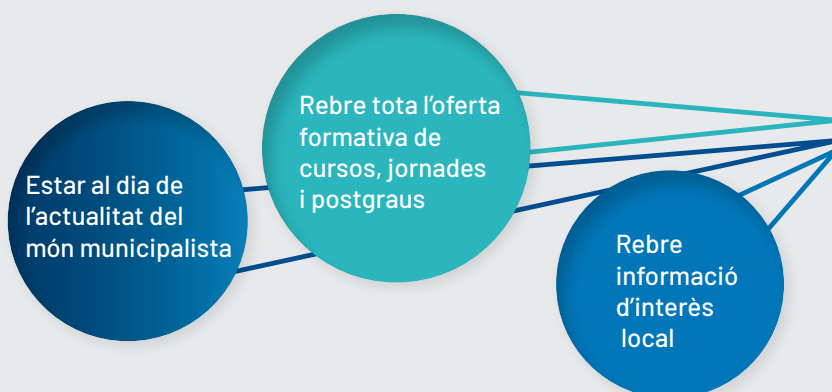
Reus tindrà 3 basses artificials a la zona d'Aigüesverds amb aigua de la depuradora per afavorir la biodiversitat

L'Ajuntament de Reus ha presentat l'avantprojecte per "renaturalitzar" un espai a l'entorn d'Aigüesverds. Es construiran tres basses artificials amb aigua de la depuradora de la mateixa ciutat per "afavorir la biodiversitat i configurar un conjunt que faciliti l'apropament de la ciutadania a la natura".

El projecte té un cost estimat de 1.114.286,35 euros (IVA inclòs). L'Ajuntament de Reus va adjudicar a Casa dels Ocells, SL el contracte per a la redacció de l'estudi previ i la redacció del projecte executiu. L'actuació s'emmarca en el projecte RENATUReus que l'Ajuntament de Reus està duent a terme gràcies al finançament dels fons Next Generation.

Imatge virtual de les 3 basses. Foto: ACN

3 raons per rebre el butlletí electrònic de l'ACM

- > Com puc rebre el **butlletí electrònic**?
- > Envia un mail a **comunicació@acm.cat** indicant l'assumpte **Butlletí electrònic**

La força del **municipalisme**

Qualitat de vida

Saldes reobre l'escola després de 14 anys tancada amb sis alumnes i l'edifici completament reformat

L'antiga escola de Saldes (Berguedà) torna a tenir alumnes després d'estar tancada 14 anys. L'edifici, dels anys 40, s'ha reformat de forma integral. Un endarreriment en les obres va obligar els estudiants començar aquest curs escolar al local social del poble.

En total hi ha sis alumnes (un a l'escola bressol i la resta a l3) i l'any vinent volen obrir també a primària amb l'objectiu d'atraure més alumnes. L'alcalde de Saldes, Dolors Jiménez, celebra la recuperació d'un servei "vital" que evitarà haver de fer la carretera amb corbes per anar a l'escola del poble del costat. També esperen que serveixi per animar més famílies a viure al poble.

Els alumnes de la nova escola Pedraforca de Saldes. Foto: ACN.

Els aparcaments de bicicletes. Foto: ajuntament de Figueres

Figueres instal·la sis aparcaments segurs per a bicicletes i patinets

L'Ajuntament de Figueres ha instal·lat sis aparcaments segurs de bicicleta repartits per diferents punts de la ciutat. Els mòduls estan totalment tancats, tenen una capacitat per a sis bicis o patinets i estan ubicats a la zona del costat de Torre Galatea, a la plaça Catalunya, al recinte firal, a l'estació de tren del centre, a la zona esportiva i a la Rambla Nova.

Les bicicletes i els patinets es podran ancorar mitjançant un cadenat a l'interior. L'accés al mòdul es durà a terme amb una porta lateral abatible que s'activarà automàticament mitjançant l'app -que redirigeix a Up and bike. Fins a final d'any la utilització d'aquests aparcaments serà de franc per tothom i a partir de 2025 els usuaris de fora de Figueres serà de pagament.

Prosperitat

Tortosa amplia els espais de memòria democràtica i senyalitza les cases de tortosins afusellats

L'Ajuntament de Tortosa amplia els espais senyalitzats de memòria democràtica a la ciutat, per recuperar i difondre la memòria de la Segona República, la Guerra Civil i la dictadura franquista. Ha senyalitzat les cases on van viure el cirurgià Primitiu Sabaté Barjau, afusellat l'agost del 1939; el periodista Sebastià Campos Terré, afusellat el juliol del 1939; l'alcalde Josep Rodríguez, afusellat el mateix dia que Primitiu Sabaté i dos tortosins més, Joaquim Cid i Jacint Arbona.

Tortosa. Foto: Flickr

Us desitgem un **bon Nadal**
i un **feliç any nou!**

ACM

Associació
Catalana
de Municipis